

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Volitev podpredsednika. — Obtožni predlog proti Wittekovemu ministru. — Rentni zakon. — Češka obstrukcija v domobranskem odseku. — Zadnja seja gospodske zbornice.)

V včerajšnji seji je bil izvoljen nemški nacionalcec P. na de podpredsednikom poslanske zbornice. Predno se je začela volitev, je predsednik Fuchs naznanil, da je dose-danji drugi podpredsednik demisioniral.

Prade se ima za svojo zmago zahvaliti nemškemu klerikalcem in tistim Poljakom, ki so se absentirali. Nemška levica je z viharim ploskanjem pozdravila to svojo zmago. Ko se je Prade zahvalil za izvolitev, je mnogo slovanskih poslancev demonstrativno odšlo iz dvorane. Prade je obetal, da bo kot podpredsednik vedno nepristransko postopal.

Razprava o predlogu nemških nacionalcev, naj se obtoži Wittekovo ministristvo zaradi rabe § 14, je bila razmeroma kratka.

Kaiser je izjavil, da njegova stranka ni sprotila tega predloga, da bi zadrževala obravnavo zbornice, ker stranka ne misli več na obstrukcijo, odkar so jezikovne naredbre razveljavljene. Dejal je, da se mora obtožiti Wittekovo ministristvo, ker je kršilo pravico parlamenta. Iz vsega govora je bilo videti, da nacionalcem ni resno bilo s to obtožbo, nego da je bilo že prej vse dogovorjeno, da predlog ne dobi večine.

Socialni demokrat Rieger je ostro obsojal Witteka, za katerega so se zavzeli z veliko gorečnostjo krščanski socialisti. Ti so Riegerja z raznimi medklici neprestano motili.

Dr. Stransky je dobro ožigosal obtožni predlog in nemške nacionalce, katerim je očital njih komedijantstvo.

Pri glasovanju se je res izkazalo, da je bil ta predlog le komedija in drugega nič. Čehi, Slovenci in Lahi so se glasovanja vzdržali, ostali so samo Poljaki in češki veleposestniki, a še teh ni bilo vseh, tako da bi bili Nemci lahko dobili večino, če bi bili le hoteli. Toda kaj se je zgodilo? Proti obtoženemu predlogu so glasovali poleg Po-

ljakov in čeških veleposestnikov nemški klerikalci, nemški krščanski socialisti in nemškoliberalni veleposestniki, v tem ko se je toliko liberalcev in nacionalcev absentiralo, da je predlog propal. Obtožni predlog je bil s 94 proti 60 glasom odklonjen. V tem tiči dokaz, da so nemške stranke s svojim predlogom uprizorile pustolovsko komedijo.

Koncem se je zbornica po kratki debati še sprejela premembo nekaterih določb zakona o rentnem davku, na kar je predsednik določil prihodnjo sejo za petek. V tej seji se bode volil drugi podpredsednik na mesto Lupula.

V včerajšnji seji domobranskega odseka je poslanec Doležal protestoval proti temu, da je predsednik Fuchs na dnevni red petkove seje postavil rekrutni zakon, dasi predloga še v odseku ni rešena. V specialni debati je govoril dr. Lang tri ure. Čuje se, da je bil končno dogovorjen kompromis v tem smislu, da pride rekrutni zakon šele v ponedeljkovi seji na razpravo, dočim so Čehi odnehali od obstrukcije. Zakon je bil potem v specialni debati sprejet. Čehi so oglašili več minoritetnih predlogov, da bodo mogli v zbornici razprave zavleči.

V popolnilo našega brzojavnega poročila o zadnji seji gospodske zbornice nam je še omeniti, da so po dr. Riegru, ki se je po preteku desetih let prvič zopet oglašil v dunajskem državnem zboru, govorili še baron Lemayr, knez Auersperg, ki se je bahal s svojim patriotizmom in trdil, da stoje za njim milijoni, v tem ko v resnici ne stoji za njim nihče drugi kakor njegov lakaj, baron Czedit, profesor Albert, grof Kottulinsky, ki se je omejeval na gospodarska vprašanja, grof Frid. Schönborn, najboljši govornik med našimi lordi in tudi ministrski predsednik Körber, ki pa je podal samo varijacijo svojih dosedanjih izjav.

Sama na sebi je bila debata pomembna zategadelj, ker sta levica in srednja stranka stopili s svojimi izjavami v službo naci-

onalcev v poslanski zbornici. Ti dve stranki sta se slovesno izrekli za uveljavljenje nemškega državnega jezika, povdarjaje, da se je storila velika napaka, ko se ni svoj čas na tak način slovanskim narodom postavila meja njih razvoju. Značilno je, da so se nemški lordi s to slovanske narode žalečo in jih ponižujočo izjavo oglašili prav v tem času, ko vlada in še višji krogi milo zdihujejo, naj se napravi narodnostni mir.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)

(Dalje.)

XII.

Aj, aj, kako so pa mogli to dovoliti! In smemo sploh papeže hvaliti radi tega, ali niso s tem rušili „bistva“ katoliške cerkve? Najbolj pa se izda kritik s tem ko pravi, „da bi seveda narodna bogoslužba povišala slavnost in pobožnost vernikov.“

Trditve, „da bi narod staroslovenščine našega starega cerkvenega in narodnega jezika n. pr. ravno toliko razumel, kakor latinščine, je kriva popolnoma! Vprašajte enkrat kmeta, kaj bolje razume: pater noster, qui es in coelis ali pa otec naš, iže jesi na nebesech itd. — in potem sodite!

Koliko vrednosti imajo sofistiška zavračanja naših očitanih nasproti hijearhiji, češ, da bi morali po našem kristjani opravljati božjo službo po votlinah, katakombah, da bi morali duhovniki hoditi bosi in gologlavi, oblečeni v raševnike itd., vedel bo razsoditi vsaki razumni človek. Vedel bo, da nam niso nikdar forme toliko na srcu, kakor pravi duh prakršćanstva, kateri se je ohranil zdržema — izjem je sicer veliko i potem — le do kake polovice drugega stoletja po Kr., ko se je začela razvijati škofovska moč in oblast v sedanjem pomenu besede.

V koliko se imamo zahvaliti katoliški cerkvi za razvitek znanosti in kako sodi ves znanstveni svet o vedah s tako zvanega katoliškega stališča, bode pač vsakemu izobražencu znano. Ekstremni katoliki — pri nas à la Ušeničnik — le kazijo

one vede, katere hočejo katolizovati, vrhu tega noče se jim posrečiti, narediti iz katoliške vere — znanost. Veda in vera, ogenj in voda sta že sama na sebi protivna pojma, kjer začne veda, tam preneha vera, kjer pa neha veda, tam začenja vera, in ravno ti, kateri hočejo dati veri znanstveno podlago, škodijo ji največ, ker se njihovo prizadevanje ne more uresničiti in doseže le negativne uspehe. Da spadajo n. pr. lastnosti in učinki elektrike v delokrog vede, pouče nas izkušnosti in dokazi — da pa višja moč — Bog vse na svetu vodi in ne prazen slučaj — to spada v vero, tega se ne more dokazati, in vsi znanstveni dokazi so stvari le na škodo, ker se pride z njimi le do podobnih rezultatov, kakor oni pridigar, ki se je čudil modrosti in previdnosti Božji radi tega, ker je pustila teči velike reke ravno tod, kjer stoje sedaj velika mesta...

Zmota pa bi bila, če bi kdo mislil, da se ne sme dopustiti nobene avtoritete in prepustiti vse posameznikom k razglabljanju. Nasprotno, vera brez avtoritet ne more obstajati, a radi tega pa mora imeti taka avtoriteta moralno moč, če hoče obveljati. To je pač razumno samo po sebi, da ne sme imeti avtoritete, kateri se ima v gotovih ozirih podvreči moj razum, nobenih hib na sebi, katere jaz s svojim razumom moram uznjavati za hibe. S tega stališča naj se presoja i vse one besede, katere se nanašajo na to točko.

V sedanjem stanju cerkvene hijearhije in cerkvenega reda je pa videti le bistveno škodo in propad religije.

Radi besedičenja o velikih in neizmerno težkih duhovniških pravilih ni vredno izgubljati besed; dovolj je, če se sklicujem na splošno sodbo občinstva, katero si je ustvarilo že svojo sodbo o teh „opravih“.

Zakaj zahteva naš kmet večinoma od svojega sina-dijaka, naj postane „gospod“? Gotovo je to res, da se mu zdi duhovski stan tako svet, vzvišen, kar je popolnoma naravno in kakršnen bi v resnici moral biti, ali glavni vzrok je vendar materialnega značaja. Večina takih starišev vidi

LISTEK.

Plodovitost.

(Emile Zola: Fécondité.)

Večno oživljajoča moč je dala zemlji življenje, postavila je na njo bitja in napravila človeka gospodarja ostalih bitij. Zemlja je živela, red je vladal na nji. A to življenje ni ostalo jednostavno, vedno v istih mejah, to življenje je postalo večno preobraževanje, večno izpreminjanje, smrt jednega, je združena z življenjem drugega bitja. Za to večno preobraževanje najraznejših individijev, za to večno nastajajočo pomlad je treba reda, treba je sredstev, ki so zmogljiva, vse to vzdrževati. Zato je dala ta oživljajoča moč vsem bitjem zmoglost razmnoževanja in ob enem nalogo, to zmoglost uporabljati, roditi iz sebe nova bitja, ki stopijo na mesto starih, umrlih. Naloga tega življenja je, vedno se spopolnjevati, črpati iz sebe novih moči, ki naj rode in rede vedno večje množice, veseleče se življenja, pripravljajoče pot življenju novim, neštetim brojem. In že zato, ker smo sami prejeli iskro življenja od drugih, smo dolžni iz hvaležnosti tudi množiti in spopolnovati življenje.

Človek je najpopolnejše bitje, ki ima v življenju največje pravice; vsa narava je podrejena njemu, in ob največjih pravicah mora imeti tudi največje dolžnosti do življenja. Množica ljudi bi morala poplaviti vso zemljo, delati in vporabiti življenske sokove, ki čakajo v rodovitni zemlji na ono dobo, ko jim bo mogoče preobraževati se v vedno popolnejših življenskih funkcijah. In to bode praznik vsega stvarstva, kadar napoči oni veliki dan, kadar bode vsa zemlja poplavljen z zdravim, delavnim ljudstvom, ki bo gospodarilo vsemu podrejenemu, ki bo živelo v ljubezni in dajalo življenju nazaj, kar je sprejelo od njega. To bode dan, ko niti najmanjši del omenjenih življenskih sokov ne bode ostal neporabljen. In človek bi bil srečen, zadovoljen, zdrav, njegove duševne zmoglosti nedosežne.

Toda človek? Ali dela tako?

Razni narodi so živeli na zemlji, bili so na višku svoje slave, vladali so drugim narodom, a naroda, ki bi ostal na višku moči in slave, nimamo. Rastel in rastel je do najvišje stopinje, nato pa je padal in padal, izgubil se je popolnoma med prej podrejenim mu narodom. Glavni vzrok tega je neizpolnjevanje človeških dolžnostij. Vživanje, nasprotno naravnim zakonom, za-

hiteva nasprotovanje organskim funkcijam ter oslabi množico, oslabi telo, oslupi duha. Le oni narod se bo obdržal na svojem višku, ki bo zmogel resno delati in izvrševati večni red, ki ne bo iskal novih, pogubnih užikov brez mej, nego izpolnjeval svojo dolžnost, da bo vračal življenju to, kar mu je dolžan. Naravi dajati kar zahteva je predpogoj zdravega naravnega življenja.

To je vodilna misel najnovejšega dela Emila Zole, in misel obrača na francoski narod.

„Pariz hoče umreti!“ pravi na nekem mestu in odkriva nam vzroke bližajočega se propada in nudi pripomočke, kako se mu vstavljati. To so opomini idealnega rodoljuba, ki kaže ljubljenemu narodu, kaj mu je storiti, da se ohrani na svojem višku. In pri tem kaže Zola vse grozovite posledice npravnega propadanja pri posameznikih in v rodbinah, vodi nas po Parizu po bolnišnicah, po stanovanjih brezvestnih babic, po najzanimarnejših in najelegantnejših ulicah, ob belem dnevu in v strasti polnih nočeh, po bleščetih milijonskih salonih in revnih delavskih stanovanjih, med dekadentnimi umetniki in „normalnimi“ ljudmi, med vlačugami in najodličnejšim ženstvom. A povsodi, tudi med večino „npravnega“ ženstva, je videti, kako

hite v pogubo, kako ljudstvo samo priliva vode v morje, v katerem se enkrat samo vtopi. Neizmerne množice Pariza hodijo mimo naših oči, a večina hrepeni po javnih nasladih, ki rode najostudnejše bolezni. Žene niso več zmogljive roditi ali pa rode zanikern zarod. Več otrok noče nihče, bogatin iz komodnosti ali iz prevelike ljubezni do otroka prvenca, revež radi bede. Zato moré otroke že pred rojstvom in po rojstvu na najrazličnejše načine. Matere dajejo dojenčke tujim ženskam, ki se oproščajo svojih detet na ta ali oni način. Cele vasi se žive s tem, da rede pariške zavržene otroke, ki umirajo kar trumoma. Ljudstvo pa slabi, rod za rodom je slabši na telesu, in zahteva vedno brezmejnejših užikov. Bolnišnice so polne najostudnejših bolezni, brezvestni zdravniki izvršujejo nečuvne operacije in s tem podpirajo ne-nravnost. Blodništvo je razširjeno v vseh stanovih in slojih. In to vse radi tega, ker se Francozi ustavljajo zahtevam narave.

A človeku, ki čita vse to, vendar še ne zamre upanje na boljše bodočnost, na lepše dni, ko čita slavospev na zdravo življenje, ko čita zgodbo Matejevih in Marjaninih dni, povest teh dveh vzornih roditeljev, ki glasno kliče: „V ljubezni in delu je rešitev in blagor življenja!“

v svojem sinu-duhovniku molzno kravo in človeka, kateremu se neizmerno dobro godi; brez skrbi, brez dela, sam svoj gospod — kaj hočete še več! Resnično, ta opravila bi lahko bila velika, ogromna z ozirom na dolžnosti, katere ima duhovščina že po Kristovih naukih do človeštva, do svojega naroda. Da, moralo bi tako biti, a žalibog po večini ni! Nebroj slučajev dobimo — sam sem jih neposredno spoznaval — kjer so duhovniki po deset, petnajst let v kaki občini, in še ne poznajo značaja, pogreškov in vrlin, materialnih in duševnih potreb svojih ovčic. Poznam take duhovnike, kateri se ne morejo — ker so preleni zato ali pa nočejo, ker so previsoki — toliko ponižati, da bi neposredno občevali z narodom, iz katerega so vzrastli, da bi mu dejansko in s svetom pomagali, tolažili v nesreči in vzpodbujali k delu — glavno jim je njihov trebuh in mošnja. Vse njihovo delo obstoji v duhovskih opravilih, katere morajo opravljati; njihove zasluge pa v nesmiselnih in večkrat celo bedastih pridigah, kjer se ubogo ljudstvo straši z groznimi slikami o peklju, večnem ognju, hudičih in luciferjih itd. Na tak način se vceplja ljudstvu Kristove ljubeznipolne nauke, navaja h krščanskemu življenju! Uspeh takih propovedi je pa vedno negativen; boljši in pametnejši duhovniki tudi obsojajo tak način pridigovanja in izpolnjujejo bolje in z večjimi uspehi svojo propovedniško dolžnost s tem, da kažejo ljudstvu na nasledke slabega življenja in je po dobrih vzgledih in prijateljskih, ljudskemu razumu dostopnih nasvetih navajajo k boljšemu, krščanskemu življenju. Tako tudi delajo v resnici dobri, pošteni in krščanski duhovniki, a žalibog oni so v manjšini. Imamo še tretjo vrsto duhovištva, katera tvorja večino; tej večini tudi ne moremo očitati „nedelavnosti“. Vendar je ta „delavnost“ le taka, katero nam je ravno najostreje obsojati, ker je le „delavnost“ „ad maiorem pappae et suam gloriam“, delujoč edino le v smislu onih „velikih cerkvenih ciljev“, z eno besedo — klerikalna stranka. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 8. marca.

Italijani in Slovani v Istri.

Iniciativo za pravno akcijo med Italijani in Slovani v istrskem deželnem zboru je poprijel načelnik istrskega slovanskega kluba posl. Spinčić, ki se je obrnil do deželnega glavarja, dr. Campitellija, ko je bil na Dunaju, s prošnjo, naj posreduje, da se doseže z italijansko večino modus vivendi. Deželni glavar je poklical na to deželne italijanske poslance h konferenci, na kateri so bili izvoljeni posl. dr. Butta, dr. Gambini in dr. Rizzi, da nadaljujejo pogajanja s Slovani. Vspričo italijanske nestrpnosti ni verjetno, da se doseže kak večji uspeh.

Konec spravniških konferenc.

Oficiozen dunajski list je prinesel baje iz nemških praških strankarskih krogov brzovjavko, da ni niti misliti več, da bi se pravne konference nadaljevale.

Nad sedemdeset let živita v zakonu, se ljubita in delata. In niso ju varale njiju nade. Iz revnega tvorniškega uradnika je postal ponižno delavni Matej bogat posestnik; ljubezen mu je dala 18 potomcev, v delavnosti pa se mu je zemlja pokorila ter redila tak zarod, ki se je namnožil že do sedemdesetletnice njiju zakona, namnožil v celo armado življenja se veselečega in osvojujočega ljudstva. Matej in Marijana sta zrla, kako se njiju kri vali črez svet in poplavi, kar doseže, poruši vse ovire in hiti za svojim ciljem, namreč osvojevati si svet. In v ti zadnji uri, v žarnem večeru sta vladala Matej in Marijana po svojem množestvilnem zarodu. Občudovanja vredno, junaško prodiranje ju je pripeljalo do te oblasti. Končala sta kot junaka življenja, kot častita starca, ker sta rodila mnogo otrok, stvorila mnogo bitij in stvarij. In to v boju, v delu, v bolečinah. Mnogokrat sta jokala. Nato pa je z visoko starostjo prišel mir, veliki, smehljajoči se mir, ki se je rodil v zavesti storjene dolžnosti, v gotovosti bližajočega globokega spanja, dočim so vsi njiju otroci, vnuki in pravnuki marljivo delali, mirno trpeli, pravno živeli. Bila sta jednaka posvečenemu svetišču, v katerem je Bog vedno prisoten, ljubila sta se z nevgasljivim plamenom, v katerem plamtli vseмир, radi večnega vstvarjenja. — (Konec prih.)

Nemški listi pisarijo sedaj, da so tega krivi Čehi, zlasti pa posl. dr. Stránský in dr. Pacák, ki sta s svojima rezkima govoroma ubila vse veselje in vsako možnost za nadaljevanje. „Politik“ se čudi, da so se Nemci naenkrat zbalili besed dveh poslancev in da je tudi Koerber izgubil pogum. Ako je kdo spravljivost pokvaril, sta storila to poslanca Práde in dr. Pergelt z brutalnim zahtevanjem, da je predpogoj sprave nemščina kot državni jezik. Da sta privlekla to impertinentno zahtevo v pravne konference to je ubilo češko spravljivost. Vse kaže, da Nemci nikdar niso pošteno mislili na spravo in da tudi Koerber ni imel iskrenih namenov s Čehi.

Albanski nemiri.

Iz Carigrada poročajo, da se nemiri v Albaniji vedno bolj širijo. Bazar v Skoplju (Ueskübu) je zaprt. Zbiranja v mošejah se nadaljujejo. Bolgari se vedno glasneje pri- tožujejo proti valiju ter združujejo s Turki. Doslej so ostala vsa pomirjevanja brezuspešna. Narod zahteva, da vali odstopi in grozi, da rabi sicer silo. Baje se je vali že odpovedal, a odpovedi vlada ni sprejela. V Mitrovico so poslali tri stotnije vojakov, da preprečijo zbiranje Albancev. Poštna zveza z Novim bazarem je pretrgana. Tudi bazar v Kalkandeleni je baje zaprt.

Vojna v Južni Afriki.

Razen malih prask doslej med Angleži in Buri pri Ofonteinu ni prišlo do boja. Buri so svoje pozicije razširili dalje proti severu. Sedaj stoje pet milj severno in prav toliko južno močno naraslega Modder-riverja ter delajo ondi silne utrdbe. Na tistih hribih mrgoli ljudi kakor na mravljišču mravljincev. Buri so postavili na hribih že osem topov, kar smatrajo angleški častniki kot občudovanja vredno delo. Število Burov narašča neprestano. Vrhovno poveljstvo ima sam Joubert. Zadnje čase se je večkrat zaporedoma utrgal nad angleškimi četami oblak, tako da so vsi premočeni, in da je taborišče pravo močvirje. Primanjkuje tudi konj. K temu se je pridružil še kužni smrad iz nekdanjega tabora Cronjea, ker leži še par sto nepokopanih mrtvih konj. Angležem primanjkuje živil za vojake in klaje za konje. Vojaštvo dobiva le 3/4 normalne hrane. „Reutnerjev Office“ javlja iz Kapstadta, da so proglasili Buri okraja Prieska in Kinhardst za posest republike Oranje. Skoraj vsi Afrikanderji teh dveh okrajev so se dvignili proti angleški vladi. V stashev je okoli 3000. General Brabant se je polastil Dordrechta, ker je Bure presenetil, ki so baje še spali. Angleži so začeli Bure bombardirati z okoličanskih hribov ter jih pregnali vzlic hudemu odporu. Iz Kapstadta poročajo, da je med tja dospelimi ujetimi Buri Cronjeve armade tudi več moško oblečenih ženskih, ki so se udeleževale bojev kakor možje. General Buller je pomaknil svoje čete ob železniški progi v smeri proti prelazu Vanreen.

Dopisi.

Z dežele, 4. marca. (O deželnih dacarjih.) Vse se poganja za zboljšek, in se tudi gleda za vsake vrste služabnikov in delavcev, samo za dacarski stan se nihče ne zmeni. Dokler je dacar mlad in more skakati, je v kreditu, ko pa ostareva, se pa kar nazaj postavlja in odbija in prezira na vsake le mogoče načine. Kaka usoda pač čaka takega ostarelega, onemoglega dacarja z njegovo famijlo?

Potrebno bi bilo torej in skrajni čas je že, da bi se ustanovil vsaj penzijski sklad, v katerega naj bi tudi dacarji na mesec vplačevali. Upamo tudi, da bi deželni zbor sam pripomogel z izdatno podporo k temu, in da bi se tako vsaj nekoliko preskrbelo za dacarje in rodbine onemoglih dacarjev.

Ako bi morebiti kdo rekel, naj dacarji štedijo, da si za starost prihranijo, vprašal bo vsaki dacar: kako naj izhaja s svojimi dohodki. Vsakdo ve, da izhaja dacar le prav težko, a tisti, ki imajo kaj svojega premoženja, morajo vsi dokladati iz svojih sredstev, kajti od plače ni možno živeti v teh dragih časih. Navadno imajo dacarji 32 ali 36 gld. mesečne plače in od te plače morajo še plačevati za stanovanje po 2 do 5 gld. in za kurjavo po zimi po 6 do 8 gld. na mesec. Tako ostane dacarju v zimskem času na mesec 23 do 28 gld. Na dan torej okoli 76 do 93 krajcarjev. Zdaj naj dacar

računa, koliko bo ves dan v službi potrošil, doma famijlo preživel in obleko in obutev preakrbel, in potem si še za starost kaj prihranil.

Vsaj so še privatni gg. zakupniki daca plačevali dacarja s 40 do 50 gld. na mesec, mu dali prosto stanovanje, po seženj drv na mesec in še drugi v službi storjeni stroški so bili povrnjeni, dasi je bilo življenje tedaj sploh ceneje. Vsi deželni dacarji žele in pričakujejo, da jim deželni odbor dovolj zboljšanje dohodkov in pa tudi ukrene na kaki način, da pridejo do pokojnine za čas starosti in onemoglosti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. marca.

— **Občinski svet ljubljanski** ima danes ob šestih zvečer v mestni dvorani izredno javno sejo, v kateri bo razprava o zadnjem razpisu dež. predsedstva glede slovenskih uličnih napisov.

— **Občinske volitve ljubljanske.** Tudi v nedeljo se je imel vršiti klerikalen shod pri Grajzarju na Dunajski cesti. Prišli so nekateri stalno nastavljenih klerikalnih agitatorjev, toda volilca ni bilo nobenega, tako da se shod sploh ni vršil. Tudi klerikalni volilci so se že naveličali nadležnih klerikalnih agitatorjev in jih podedi iz hiše, če se pri njih prikažejo.

— **Porotniki in dr. Šusteršič.** Pri zadnjih dveh obravnava je dr. Šusteršič v tistem pridigar-skem tonu, ki je njemu lasten, na vse načine skušal, da bi kaptiviral porotnike. Neprestano jim je delal okorne komplimente, a ko je pogorel, se je „Slovenec“ drznil pisati o „Narodovi častikraji“. V tem tiči veliko žaljenje za vse porotnike. Dvanajst poštenih neodvisnih ljudskih sodnikov je v Belčevi zadevi izreklo, da se ni zgodila častikraja. Če „Slovenec“ vzlic temu govori o častikraji in pardoniranju, krade čast porotnikom, ker jim s tem očita, da niso sodili po vesti in po prisegi. To je vendar vrhunec nesramnosti in se mora pibiti za spomin. Dr. Šusteršiču bi pa svetovali, naj rajše išče lovorič v konsumu in ne v porotni dvorani.

— **„Edinost“** se kar ne more potolažiti, da mi nismo hoteli mirno vtakniti njenega krivičnega, povse izmišljenega očitanja, da smo škodovali celjski gimnaziji. Vedno se vrača k tej zadevi, a mesto da bi imenovala tiste svedoke, na katere se je sklicevala, ali pa svojo trditev dokazala, zahteva vsak dan nekaj, kar naj storimo mi. Najprej je hotela vedeti, kdo je tisti celovski rodoljub, na katerega smo se sklicevali. Ko smo ga jej imenovali, je zopet hotela vedeti, kdo je tisti Goričan, ki ima slabo mnenje o njej, dasi ta ničesar ni trdil, kar bi se moralo dokazati, nego je le svojo sodbo izrekel o „Edinosti“ sami. Potem je hotela vedeti, kdo je naš tržaški dopisnik, včeraj pa je našla, da jej še nismo imenovali tistega moža, ki nam je sporočil, da je „Edinost“ izblebetala nameravano imenovanje ravnatelja Končnika dež. šolskim nadzornikom. Vsak dan zahteva nekaj novega, sama je pa še vedno dolžna dokazati za svoje očitaje. Čemu naj imenujemo svojega zaupnika, ko je vender notorično in neovržno dokazano da so vsi slovenski listi molčali o nameravanem imenovanju P. Končnika in tudi noben nemški list ni znil o tem, dokler se ni oglasila „Edinost“, tega res ne vemo. Že v tem dejstvu tiči dokaz, da je naš poročevalec resno govoril in je zato vsako dalje dokazovanje odveč. Naj le „Edinost“ svoje očitaje tako podpre, kakor smo mi še vsako svoje in mi bomo koj priznali, da ima prav. Dokler pa tega ne stori, ostane podobna tisti žensčini, ki se je že potapljala, pa je še vedno kazala, da se trava striže, ne kosi. Sicer pa si „Edinost“ tudi s temi zavijanjji še ni pridobila milosti „Slovenca“. Ta je še vedno nezadovoljen z njo ter jo pozivlja, naj bo dosledna. Uboga „Edinost“! Toliko se poti, da bi padel nanjo milosten pogled klerikalne stranke in še vedno se to ni zgodilo. Svetujemo ji, naj se ne da oplasiti, ampak naj vstraja na poti, na katero je krenila. To je prava pot, ki vodi zanesljivo v Rim. Če bo hodila po tej poti, pride gotovo veseli dan, ko jo bodo klerikalci pritislili na svoje srce in ko bo imel „Slovenec“ nad njo večje veselje, kakor nad 99 pravičniki!

— **Političen proces.** Pri deželnem sodišču se je vršila te dni veleznačilna kazenska obravnava proti starotrškemu kaplanu Petru Hauptmannu in njegovemu zvestemu agitatorju Stefančiču. Oba sta bila obsojena. O tej obravnavi se bo še govorilo.

— **Goriški deželni zbor** se sklicuje zajedno z drugimi tekom prihodnjega tedna. Bržčas se snide 22. t. m. Kakor se poroča, so se začela posvetovanja mej obema slovenskima strankama radi skupnega postopanja v prihodnjem zasedanju.

— **Lahi v skrbah.** Iz Trsta se nam z dne 8. t. m. piše: Pred nekaj dnevi so se v Poreču na poziv deželnega glavarja Campitellija sešli laški deželni poslanci na posvetovanje o predlogu, kako bi se dosegel modus vivendi s slovanskimi poslanci istrskega deželnega zbora. Današnji „Piccolo“ poroča, da sta se Spinčić in Laginja približala deželnemu glavarju Campitelliju vsled tega, ker jima je to priporočal Koerber. List pravi, da, ako se doseže porazumljenje, bo prav, če ne, razpusti vlada deželni zbor in poskusi ustvariti v njem Slovonom ugodnejše razmere.

— **Mestna bolniška blagajna za posle.** V smislu § 27. začasnega poselskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano je gospodar dolžan skrbeti za obolele posle in plačati za 14 dni vse stroške za hrano in zdravljenje, če so se isti oddali v deželno bolnico. Ti oskrbovalni stroški znašajo 1 K. 60 vin. na dan. Torej za 14 dni 22 kron 40 vin. Mestna občina namerava sedaj ustanoviti mestno bolniško blagajno za posle, katera bi proti plačilu zavarovalnine prevzela to plačilno dolžnost gospodarjevo v svojo obvezo. Zavarovalnina bi približno znašala 2 kroni 20 vin. od vsakega posla na leto. V svrhu pridobitve statističnih poizvedeb razpošilja sedaj mestni magistrat vprašalne pole, da se gospodarji izjavijo ali bi hoteli svoje posle pri mestni bolniški blagajni zavarovati ali ne. V nekaterih drugih mestih se že nahajajo take bolniške blagajne za posle in so se izkazale kot koristne za gospodarja in posle. Oskrbovalni stroški so visoki in zadenejo gospodarja občutno, sosebno če se primeri, da mu v letu zbolijo več poslov. Umevno je, da nobeden gospodar nima rad bolnega posla pri sebi, da pa tudi nerad plača stroške za njega, sosebno, če posel ni dolgo v službi pri njem in mu še ničesar ni koristil. Navadno se pošlje bolnega posla domov, in se ga prepusti svoji usodi, večkrat, ker posel ni vedel, da ima pravico iti v deželno bolnico, in se tamkaj zdraviti ob gospodarjevih stroških vsaj 14 dni. Tak posel trpi, če nima svojih ali če nima kaj prihranjenega za služka, veliko bedo. Človekoljubje zahteva tukaj pomoči, in tako pomoč naj bi dala posebna mestna bolniška blagajna za posle. Vsak gospodar bi pri tej blagajni lahko zavaroval svojega posla. Ako bi posel izstopil iz službe, bi ne bilo treba plačati novega doneska ali zavarovalnine in velja plačani donesek tudi za novega posla. Mestno bolniško blagajno bi prevzela v svojo upravo mestna občina, katera bi dala tudi poročstvo da bode plačevala stroške za obolele posle, ki se oddajo v zdravljenje v dež. bolnico.

— **Slovensko gledališče.** Danes gostuje na slovenskem odru odlična hrvatska umetnica, gospa Ljerka pl. Šramova ki ima med našim občinstvom že izza svojih prejšnjih gostovanj mnogo čestilcev. Gospa pl. Šramova nastopi danes v naslovni vlogi francoske veseloigre „Pariški potepuh“. — V soboto se bo pela zadnji-krat Straussova opera „Netopir“. — V torek se bo pela prvič v sezoni Bellinijeva opera „Norma“. — V petek se vprizori prvič Cankarjev „Jakob Ruda“. Naslovno vlogo bo igral g. Ignacij Borštnik. — V nedeljo pa bode popoldanska predstava „Zapravljivec“, zvečer opera „Čarostrelec“.

— **Slovensko gledališče.** V soboto bode benefična predstava gospe Polakove. Pela se bode opereta „Netopir“. Občinstvo porabi gotovo to priliko, da izkaže prezaslužni subreti, ki je jedna najodličnejših moči slovenskega gledališča, svoje simpatije in svoje priznanje s tem, da se udeleži te predstave. Če kdo, zasluži to gospa Polakova, ki deluje jednako uspešno in marljivo v drami kakor v operi, ki je vselej na svojem mestu, in kateri se ima občinstvo zahvaliti za mnogo veselih ur in za mnogo lepega umetniškega užitka.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 125. vodstveno sejo dne 1. marca t. l. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Ivan Šubic; svojo odsotnost je opravičil cesarski svetnik Ivan Murnik. Začetek ob 3. uri popoldne. Ko so se sprejele v znanje kurencije ter vestno in pregledno sestavljeni blagajnikov račun za leto 1899, ki kaže naših vsesкупnih 55,987 85 1/2 gld. dohodkov ter 57.207 21 gld. stroškov, in so se rešile nekatere vloge, zaključil je prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

— **Jour-fixe „slovenskega umetniškega društva“.** Tudi sinoči je imelo to društvo svoj tedenski jour fixe, ki je bil dobro obiskan. Društvo je začelo energično pripravljati I. slovensko slikarsko in kiparsko razstavo, ki bo v jeseni menda v „Mestnem domu“. Med zabavnim delom je prav izvrstno zapela gospodična Nočmi dolgo arijo Roze Friquet iz opere „Puščavnikov zvonček“. Prihodnji jour-fixe bo prihodnjo sredo.

— **Cecilijanskim zabavljačem v odgovor.** Naš dopisnik, ki je pod tem naslovom priobčil v našem listu daljši dopis, nam piše: Cecilijanci so se vendar odzvali! Poslali niso proti meni nikogar manjšega od slavnega muzika, imponujočo kapaciteto — Ivana Kosma, organista v Planini na Notranjskem. Kdor se hoče v postu smejati, ta čitaj njegov fulminatni odgovor v št. 2. letošnjega „Cerkvenega Glasbenika“. Jaz se z njim ne bom bavil, škoda — črnila! Transeat!

— **Pevskega društva „Ljubljana“** izvanredni občni zbor vrši se v nedeljo, dne 11. t. m. ob 2. uri popoldne v levih prostorih restavracije „Narodnega doma“, kamor se izvršujoči, kakor tudi p. n. podporni člani najljubše vabijo. Odbor.

— **Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“** imel je včeraj zvečer svoj 13. redni občni zbor. Podpredsednik g. Barle je v primernem nagovoru pozdravil prisotne člane ter je z ozirom na to, ker se je že meseca novembra l. l. poročalo o delovanju klubov — le na kratko omenil najvažnejše dogodke v pretečenem letu. Iz tajnikovega in blagajnikovega poročila smo posneli, da je klub v finančnem oziru na trdnih tleh, in da se mu tudi v bodoče ni bati spletek v tem oziru — seveda če ne zavozijo iz sedanjega tira. Volitev novega odbora se je izpustila iz dnevnega reda, ter se bo vršila šele na prihodnjem občnem zboru, ki se bo vršil v sredo, dne 14. marca ob 8. uri zvečer v spodnji kavarni „Narodnega doma“. Želimo in upamo, da se tega občnega zbora udeleži vsak član, kateremu je obstoj in razvoj kluba pri srcu.

— **Občni zbor kranjskega vojaškega veteranskega kora** bo v nedeljo, dne 11. marca t. l. ob 9. uri popoldne v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti.

— **Žrtvi snega.** Iz Črnomlja poročajo, da sta 1. t. m. popivala posestnika Martin Ancelj in Jos. Težak do 5. ure popoldne. Domov grede sta v snežnem metežu zašla. Težak je sredi polja onemogel, Ancelj pa je hodil vso noč in dospel drugo jutro v Semič. Težaka so našli med Semičem in Črešnjevcom zmrznjenega. — 1. t. m. se je izgubila 6 1/2 leta stara Rezika Tomažin iz Vel. korena, ko je šla z deklo v gozd po vinogradske droge. Iskali so otroka ponoči, a ga našli šele drugega dne zmrznjenega blizu Zalohe.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** priredi slavnostni komers na čast g. dr. Gregoriju Kreku, vseučiliščnemu profesorju v Gradcu, kakor že poročano, 10. marca t. l. in sicer v „Wittingauer Bierhalle“, Heinrichstrasse.

— **Ponesrečil se je 3. t. m. zvečer 39letni kolar Iv. Učman** iz Vrha pri parni žagi na Gorjancih, ki je šel malo vinjen iz kantine poleg žage. Padel je v 6 m globoko jamo, kjer so ga drugega dne našli mrtvega.

— **Stavbna dela.** Na Iv. Grobelnikovi hiši v Špitalskih ulicah pričeli so postavljati strešni stolpič, pri nekaterih družih novih hišah pa so se jela izvrševati razna notranja dela.

— **Aretovanje.** Franc Aplenc, rojen v Beračah v kozjanskem sodnem okraju, je pred dobrim mesecem služil pri opatu Ogradiju v Celju, kjer je užival tako zaupanje, da je on shranjeval ključ od kleti. To za-

upanje pa je zlorabil in je nekaj vina brez opatovega dovoljenja prodal. Na to je pobegnil. Stvar se je naznanila sodišču v Celju, in to je izdalo proti njemu tirnico. Danes dopoldne se je pripeljal Franc Aplenc, ki je bil sedaj v službi pri baronu Lazarinu v Smledniku, z vozom v Ljubljano. Neki policijski stražnik ga je spoznal in aretiral.

— **Iz strahu pred operacijo** je ušel danes dopoldne konj kovaču v topničarski vojašnici. Pridirjal je na Bleiweisovo cesto, kjer ga je neki premogarski hlapec ujel in potem izročil vojaškemu kovaču, ki se je pripeljal za beguncem.

— **V Ameriko** jo je hotel danes popihati črevljar Jernej Kukman iz Družinske vasi pri Beli cerkvi v namenu, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Ko je izstopil na južnem kolodvoru, si je prižgal smodnik in držaje v jedni roki palčico, v drugi pa zavitek, jo je mahal mimo policaja. Le ta pa ga je zasledoval in ko je videl, da je oddal zunaj kolodvora zavitek neki ženski, ga je vstavil. Vstavljenec je dejal, da gre v Beljak k svojem prijatelju delat in je pokazal svoje črevljarsko orodje, da bi mu policaj bolj verjel. Ko je še ženska izpovedala, da jo je vstavljenec sam naprosil, da bode nesel za njo zavitek in ko se je pri njem dobilo tudi očetovo pismo iz Amerike, s pozivom, naj pride za njim, se je vstavljenec udal, da se je nameraval izseliti v Ameriko. Zavitek je nesel ženski, da bi ne obudil suma pri policaju, da je izseljenec. Vozni list za vožnjo po morju je imel skrit v spodnjih hlačah.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. februarja do 3. marca kaže, da je bilo novorojencev 24 (= 35 64 ‰), 2 mrtvorojenca, umrlih 26 (= 38 61 ‰), mej njimi jih je umrlo za ošpicami 2, za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujev 6 (= 23 7 ‰), iz zavodov 13 (= 50 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 4, za škrlatino 1, za dušiljivim kašljem 2, za vratico 1, za influenco 2, za noricami 2 osebi.

* **Imenitna iznajdba.** Makso Schüller, rodом iz Brna in Viktor Petrič, rodом iz Vipave, oba c. in kr. strojniška podporočnika v mornarici, sta iznašla stroj za rešitev potopljenecv, kateri se je pri prvem poskusu v puljski kopalnici izvrstno obnesel. Stroj, katerega lahko vsak brez težave nosi, je pas, kateri se, ako nosilec v vodo skoči ali pade, sam napne. S tem pasom je mogoče vsakej osebi brez plavanja ali drugega dela se tri dni nad vodo vzdržavati. Ves pas ne tehta popolnoma 1 1/4 kg.

* **Poroka nadvojvodinje Štefanije.** Prestolonaslednica Štefanija se poroči z grofom Lonyayem dne 19. t. m., in ne kakor se je poročalo, 23. t. m. Štefanija še ni odpotovala v Miramare, kjer bode v kapelici poroka. Prestolonaslednica se je pismeno odpovedala že vsem svojim pravicam. Del svojega dvorjanstva obdrži Štefanija tudi kot grofica Lonyayeva.

* **Vihar ob Adriji.** Kakor se nam poroča iz Reke, razsaja ondi od petka stršen vihar. Temperatura je jako nizka. Na več delih mesta je promet ustavljen. Tudi v Trstu imajo hudo boro. V nedeljo zvečer pa so čutili mal potres. Poročajo nam še, da je bilo minolo nedeljo več parnikov v adrijskem morju v veliki nevarnosti, da je neki parnik ponesrečil ter da je parnik „Zagreb“ dospel mesto ob 7. uri zjutraj šele ob 3. uri popoldne na Reko. Pri Malem Lošinju je izgubil svojo smer ter jo ubral proti Italiji. Na parniku je bil tudi ljubljanski Slovenec.

* **Loterija razglednic.** Društvo zlatega križa na Dunaju priredi na korist zdravilišča državnih uradnikov v Badenu loterijo razglednic. Prodalo se bo 700 000 razglednic po 20 vinarjev. Vsaka ima kupon. Razglednice so razdeljene v 7000 serij po 100 različnih razglednic. Na vsako serijo, ki stane 20 kron pride dobiček. Vsi dobitki so umetniški ali obrtno umetni.

* **51letna ljubica samomorilka in morilka.** Ana Weiss, 51 let stara ločena žena nekega branjevca na Dunaju je imela že več let ljubavno razmerje s 26letnim kočijažem Fr. Eberlom. Kočijaž bi se bil rad svoje ljubice oprostil, a ljubosumnica se ga je držala kakor klop. Predvčeršnjim ga je zvabila v neki hotel, po noči pa ga

je nevarno obstrelila ter nato ustrelila še samo sebe.

* **Moderna Philemon in Baucis.** Iz Inomosta poročajo: Dne 26. svečana je umrl v Piranu strojar Miha Mathoy v 82. žena njegova, Krescencija pa v 78. letu. Oba sta umrla na influenco. In sicer je umrla žena ob 6. uri zjutraj, mož pa ob 10. uri dopoldne. Pokopali so ju hkratu.

* **Lex Heinze.** V Berlinu je izdalo policijsko vodstvo ukaz, s katerim se uvažajo posebne policijske patrulje, katere bo spremljal kriminalen komisar po mestu ter nadziral vsa okna in vse izložbe, v katerih so slike, fotografije, stereoskopi, razglednice, knjige in izdelki iz gumija. Ta ukaz je objavil socialnodemokratski list „Vorwärts“. Berolinska morala stoji torej pod nadzorstvom policije. Značilno pri tem ukazu je to, da stoje slike in knjige na istem mestu kakor — izdelki iz gumija. Policiji je pač vse jedno!

* **Škandal v Berlinu.** V učiteljskih krogih v Berlinu vzbuja veliko senzacijo, da je bil stari ravnatelj Dröge odpuščen. Spozabil se je z raznimi učiteljicami. Učiteljica Marta Egger se je ustrelila na grobu svoje matere, ker je bila tudi odpuščena. Dröge je nadalje obdolžen, da je zlorabljal razne šolske deklice. Med prijatelji Drögega je tudi neki bivši župnik, ki je bil radi nenravnosti več let v ječi, in je sedaj zavarovalni uradnik.

* **Podmorski telefon.** Edison in Holzer v Ameriki se trudita, da bi konstruirala podmorski telefon, s katerim bi se na pr. človek v Evropi mogel pogovarjati s človekom v Newyorku neposredno in tako, da bi čul glas dotičnika, s komur se pogovarja. Baje bi bilo telefoniranje cenejše kakor brzojavljenje.

* **Čudna železniška nesreča.** Neverjetna nesreča se poroča iz Strassburga. Tam se je, 5. t. m. zaletel železniški stroj v shrambo za stroje ter sunil drug stroj s toliko močjo, da je prebil steno in vdrl v spalnico čuvaja. Tam sta spali na postelji 11 in 13letna hčerka. Prvo je ubilo, drugo pa smrtno ranilo.

* **Kraljica Viktorija v bolnišnici.** Nedavno je obiskala angleška kraljica vojaško bolnico v Netlehu, se pomenkovala z ranjenimi vojaki ter jih tolažila s prijaznimi besedami. Končno je razdelila sama med teško ranjene vojake sveže šopke. Tekom treh ur je govorila s 566 vojaki, ki so bili kraljevskega obiska jako veseli.

* **70 delavcev zasutih.** Iz Montgomeryja v Zah. Virginiji se poroča, da se je pripetila v ondodni jami eksplozija, pri kateri je bilo 70 delavcev zakopanih. Doslej so rešili le par delavcev in našli že 40 mrtvecev.

* **Prostovoljno stradanje.** V Mount Veronu blizu Newyorka živi bogat trgovec z žitom, Milton Rathburn, ki je lani prebil 28 dni, ne da bi bil kaj jedel. Sedaj je sklenil, da bo stradal 40 dni. Tekom prvih 11 dni svojega stradanja je shujšal za 25 funtov (okoli 11 1/2 kg). Rathburn trdi, da si je s stradanjem ozdravil kratkovidnost. Najhujši dan je baje drugi, ko se začne stradanje. Med stradanjem pije Rathburn mineralne vode.

Književnost.

— „**Slavjanske Lire**“ II. in III. zvezek izide koncem tega meseca.

— „**Zvonček**“. List s podobami za slovensko mladino. Št. 3. Letnik I. Ta pod uredništvom E. Gangla izhajajoči izvrstni mladinski mesečnik ima v poslednji številki to-le vsebino: Pravljičica o dečku in angeljčku. Zložil Leon Poljak. — Sirotina pesem. Zložila Vida. — Uspavanka. Zložil Fran Žgur. — Pesem o domovini. Zložil Vuk Slavič. — Premagana izkušnja. Spisal Janko Leban. — Iz devete dežele. Pripoveduje Pavliha. — Ludovček in škatlja. Spisal L. Černež. — Sami. Zložil L. Černež. — O kozi, zelju in volku. Priobči Iv. Podgornik. — Slovenske pravljice. Priobčuje Nik. Vrhov. 3. Ladja na kopnem. — Oblačku. Zložila Kristina. — Zvezdi dve. Zložil Fr. Žgur. — Pouk in zabava: Rebus. — Drobtine za zabavo. — Obelisk. Razen tega ima ta številka še 4 slike.

— „**Prosvjete**“ 5. štef. ima to vsebino: Novak Vjenceslav: U predzoru. Davila pl. Hinko: Težki dani. Historička pripoviest. Car Emin Viktor: Nadgrobní spomenik. Pripoviest. Combe T.: Ubogi Marcel. Katalinič Jeretov Rikard: Amo k meni. Hirc

Dragutin: Slike iz Gorskega kotora. Weber Alberto: Pod lipom. Motokičanin Ivo: U spomenar. Katalinič Jeretov Rikard: List papira. Znameniti plesovi prošlosti. Jakša Čedomil: Individualizam u književnosti. Li-stak. Slike. Grintavac selo. Koppay: Svršeno! Stöwer W.: Zimska večer na pučini. U prisoblju za plesa. Allemanda. Gavotta početkom XIX veka. Menuett. Nizozemska Sarabanda. Stariji Korter-ples. Quadrille des Lanciers. Transvalski rat. Prilozi: Koppers T.: Charitas, Modne novosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica 8. marca. Shoda zaupnih mož napredne narodne stranke na Goriškem se je vdeležila nad 120 odličnjakov iz cele dežele. Predsedoval je poslanec Muha. Govorili so dr. Tuma, župan Zega, dr. Gruntar in Gabršček, ki so utemeljevali nasvetovane resolucije. Vse resolucije so bile soglasno sprejete. Izvoljen je bil izvrševalni odbor 21 članov. Navdušenje je splošno.

Dunaj 8. marca. Sinočna Prešernova slavnost je sijajno uspela. To je bila najkrasnejša slavnost, kar so jih dunajski Slovenci kdaj priredili. Mej mnogoštevilnimi obiskovalci so bili vsi slovenski in hrvatski poslanci, zastopniki češkega kluba in čeških veleposelstnikov, na čelu jim grof Deym. Praška umelečká beseda je poslala kot svojo zastopnico gospo Preissovo. Vse točke so se znamenito izvršile. Posebno presrčne ovacije je občinstvo prirejalo dvornemu opernemu pevcu Navalu.

Dunaj 8. marca. Parlamentarni položaj je skrajno kritičen. Vzrok temu je češki klub. Danes ob 10. uri dopoldne so se češki poslanci sešli na posvetovanje, ki je trajalo do 1. ure in se bo popoldne nadaljevalo. Mej posvetovanjem je prišel minister Rezek in konferiral najprej z dr. Englom, potem pa z domobranskim ministrom grofom Welsersheimbom.

Praga 8. marca. Vsi češki listi brez izjeme prijemajo ostro nemške klerikalce, ker so pri včerajšnji volitvi prvega podpredsednika glasovali za Pradeja. Klerikalcem se očita nedostojno, nemoralno in zavratno postopanje in povdarja se, da na tako perfidijo se mora odgovoriti na ta način, da se predsednika Fuchsa, ki pripada klerikalni stranki, prežene s predsedniškega mesta.

Budimpešta 8. marca. V tajni seji poslanske zbornice je poslanec Ugrom priznal, da je on priobčil v „Vaterlandu“ dopis, s katerim se je dolžil Banffy znanih manipulacij z drž. denarji.

Bruselj 8. marca. V četrtek so Angleži iz Ladysmitha pri Glenkoe dvakrat napadli Bure, pa so bili oba-krat odbiti.

London 8. marca. Maršal Roberts naznanja, da je včeraj zjutraj 4 milje od Ostfontaina stoječo bursko armado naskočil in jo porazil. Angleška konjenica je obšla levo krilo Burov. Opoludne so se Buri z vseh svojih postojank umaknili. Pešaki in topničarji so šli za njimi. Diviziji Tucker in Caveille in garda so šli pri Poplarsdriftu čez reko. Angleži so izgubili malo moštva.

London 8. marca. Roberts poroča, da šteje premagana burska armada kakih 10 000 mož. Buri so bili razgnani in so izgubili več topov. Tudi so morali ostaviti na bojišču mnogo voz z živili.

London 8. marca. Oranjska država razglašja, da je anektirala v Kaplandiji ležeča okraja Prieska in Kinhardt. Skoro vsi Afrikanderji teh okrajev so prijeli za orožje in začeli boj proti Angležem. Sodi se, da je teh ustašev nad 3000.

London 8. marca. „Daily News“ poročajo iz Blomfontaina, da je predsednik oranjske republike Stejn izjavil, da pride do tacega klanja, da bo ves svet strmел, predno zavzemo Angleži Pretorijo. Zdaj je 5000 mož noč in dan na delu, da utrde Pretorijo.

Darila.

Uredništvo našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Sl. bralno društvo v Mokronogu 16 K, nabrane povodom odhoda g. Vikt. Česnika. — G. Tonica Majzelj v Belicerki 12 K, nabrane v veselji družbi. — G. Ferd. Seidl, prof. v Gorici 10 K. — G. A. Grčar, nadučitelj 6 K, pri veselji predpustni veselici nabral g. Koroščin v gostilni g. Hudovernika v Radovljici. — G. Josip Pečar 10 K mesto globe za razžaljenje (po g. dr. Kr.) — Skupaj 54 K. — Živeli vsi darovalci in darovalke in nabiralci in nabiralci!

Za Prešernov spomenik: G. Katarina Guštinova v Metliki 8 K z geslom: „Kak' si brusi jezik pri kofetu!“ — G. Fran. Štefančič, učitelj v Ribnici 7 K 40 v, nabrane na čitalnišnem zabavnem večeru dne 27. febr. — Skupaj 15 K 40 v. — Živeli darovalci!

Gg. Peter M. v Kranju in Ivan N. v Krškem sta poslala, prvi 10 K, drugi 2 K, a brez dostavka, v kak namen. Prosimo torej pojasnila, da izkažemo dotični svoti.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škoči Loku se dobiva (321-8)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. marca: Terezija Kosar, gostilničarka, 49 let, Dunajska cesta št. 29, vnetje črev. — Marija Müller, kuharica, 63 let, Gradišče št. 10, rak.

Dne 5. marca: Franja Škerjanc, raznašalceva hči 1 leto, Ambrožev trg št. 4, jetika.
Dne 6. marca: Marija Grum, posestnica, 68 let, Poljanska cesta št. 54, pljučnica.

V otroški bolnici:

Dne 3. marca: Angela Žibert, delavčeva hči, 9 mes., onemoglost.

V deželni bolnici:

Dne 3. marca: Josip Slapničar, gostič, 62 let, pljučnica.

Dne 4. marca: Helena Podlipnik, dninarica, 30 let, jetika. — Ivan Sivec, pek, 51 let, jetika. — Marjana Karmelj, dninarica, 60 let, goba v trebuhu.

V hiralnici:

Dne 5. marca: Alojzij Naglič, krtačarjev sin, 14 let, zblaznel je.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Marčij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
7.	9. zvečer	735-7	-2-6	brezvetr.	jasno	0-0 mm
8.	7. zjutraj	737-9	-7-5	sl. jzhod	jasno	0-0 mm
9.	2. popol.	738-3	+4-7	sl. jug	jasno	0-0 mm

Srednja včerajšnja temperatura -2-4°, normalna: 2-2°.

Dunajska borza

dne 8. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 30 h
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 29 „
Avstrijska slata renta	98 „ 30 „
Avstrijska krona renta 4%	99 „ 05 „
Ogrska slata renta 4%	98 „ 10 „
Ogrska krona renta 4%	93 „ 70 „
Avstro-ogrsko bančne delnice	126 „ 80 „
Kreditne delnice	235 „ 15 „
London vista	242 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 „ 40 „
90 mark	23 „ 08 „
20 frankov	19 „ 30 „
Italijanski bankovci	89 „ 90 „
C. kr. cekini	11 „ 38 „

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, drvarnice in podstrešja se odda.

Natančneje pove iz prijaznosti upravnništvo „Slovenskega Naroda“. (450-3)

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po ačji osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Mlad mož

z lepo pisavo, inteligenten, zmožen slovenščine, hrvaščine in nemščine, želi sprejeti kako službo kot privatni ali pisarniški sluga. — Ponudbe do 15. t. m. na upravnništvo „Slov. Naroda“ pod K. B. (458-2)

Gostilno „Triglav“

v Lescah (460-2)

dá takoj na račun

Adolf Hauptman v Ljubljani.

Calcium-Carbid

(473-1)

jako fin

zajamčeno vsebuje največ plina

brez saj.

Poizvedbe in cene

pri glavnem zastopniku

Giulio di A. Levi, Trst

Via S. Spiridione št. 1.

Vdovec, katolik

50 let star, boljšega stanu, z letnim dohodkom 2400-3000 kron, želi se — radi ženitve — seznaniti z deklico ali vdovo, ne pod 35 let staro, ki naj bi bila bolj vzgojena ter imela smisel za malo gospodinjstvo.

Prijazne, le resne in poštene ponudbe s sliko prosi se vposlati upravnistvu „Slov. Naroda“ pod „bodočnost“. Zloraba izključena! Molčljivost častna stvar! (461-2)

V Logatcu, blizu kolodvora odda se v najem za več let

velika vinska klet.

Več se poižve pri lastniku Josipu Gostiša v Dol. Logatcu. (472-1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce (Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch) pri Celju. (143-16)

V najem.

Velik vrt v mestu, travniki s sadnim drevjem, stanovanje

i. t. d. odda se takoj kavcije zmožnemu vrtnarju. — Vpraša naj se pri Th. Novotny, Dunajska cesta št. 7 v Ljubljani. (462-2)

Gostilna

na dobrem prostoru in dobro obiskovana v Ljubljani ali pa v bližnji okolici

se vzame v najem ali pa na račun.

Založi se primerna kavcija.

Ponudbe blagovolijo naj se pošiljati pod „Gostilna J. J.“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (474-1)

Lepa

mesečna soba in kabinet

z lepim razgledom na Sv. Jakoba trg in s posebnim vzhodom, meblirana ali nemeblirana, se takoj po nizki ceni odda v Rožnih ulicah št. 15.

Vpraša naj se pri lastniku hiše Karolu Lenčetu v Lavri pri Ljubljani ali pri gospodu Vismajerju, gostilničarju „pri Lozarju“. (438-4)

V imenovani gostilni se tudi točijo najboljša naravna kranjska, štajerska in hrvaška vina v lokalu in čez ulico ter se posebno priporočajo.

Preselitev trgovine M. Žargi.

Moja trgovina se nahaja z današnjim dnem v novo zidani hiši gospoda Perlesa (478-1)

v Prešernovih (Slonovih) ulicah.

Št. 5403.

Razglas.

(470-1)

Podpisani magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljana vršil se bo letos 28. in 29. marca v „Mestnem domu“ na cesarja Jožefa trgu, in sicer 28. marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 29. marca pa za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano.

Začetek ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenici, odnosno tudi njihovi moški svojci, ki se pozovejo k naboru, imajo priti v pravem času in snažni na nabirališče, ter imajo v pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašé za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31. voj. zak.);
- kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32. voj. zak.);
- kot posestniki podedvanih kmetij (§ 33. voj. zak.);
- iz rodbinskih razmer (§ 34. voj. zak.);
- enoletne prezentne službe (§§ 25-29 voj. zak.);

3. Stavljenici, kateri žele ugodnosti, po §§ 31-34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo se zglašiti, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti, za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari stavno dolžnost, ali v obče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnostij, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 22. februvarja 1900.

Sveže

morske ribe

okusno pripravljene in po nizki ceni dobé se od jutri naprej vsak petek edino le

(420-2)

v gostilni „pri Virantu“.

Konkurzni edikt.

Konkurs se je odprl čez premoženje pod firmo Ferd. Bilina & Kasch za izdelovanje rokovic in prodajo galanterijskega in manufakturnega blaga v Ljubljani tusedno registrirane odprte trgovinske družbe in osobno jamčujočih družnikov iste Ferdinand Bilina in Franc Kasch v Ljubljani.

Volitev funkcionarjev bo dne 20. marca 1900.

Oglasilni rok do dne 15. aprila 1900.

Splošni likvidacijski, ob enem poravnalni dan 7. maja 1900.

Konkursni komisar c. kr. deželnega sodišča svetnik Gvidon Schneditz v Ljubljani. Začasni upravitelj mase g. dr. Anton Pfefferer, odvetnik v Ljubljani.

C. kr. deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.

dné 6. marca 1900.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzela staro, dobro znano

gostilno na Rimski cesti šte. 5

„pri nemškem vitezu“

kjer bodem točila pristno dolensko, štajersko in istrsko vino, sveže Reininghausovo pivo, kakor tudi postregla z mrzlimi in gorkimi jedili po primernih cenah.

Priporočam se tudi častitemu občinstvu iz okolice, ker zraven gostilne se nahaja tudi velik hlev za živino in prostorno dvorišče za vozeve.

Priporočam se obilnemu obisku

z odličnim spoštovanjem

Urška Traun

gostilničarka.

(477-1)